קה: המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

כל שנחבאת בחזיונה. תימה אמאי קרי לין כחו רע לפי שאינה נחבאת בגגרופו והלא היא רואה תמתיהן: **על** אדם שכחו רע שיכול להסיטו טמא. תימה אפילו לין כחו רע שאין יכול להסיטו אמאי טהור הלא יטמא התמתון לעליון ועוד הטומאה בחיצורים הוא וטמא טומאת שבעה כדאמר בפרק לין מעמידין (ע"ז דף נז: וסס) וי"ל כגון שתמתון נכרי שאינו מקבל טומאה וטהור העליון מטומאה דאוריתא ס"ל אפילו התמתון ישראל וכגון שלובשין הרבה בגדים דטומאה בחיצורים לא מטמא אלא אדם אחד או בגד אחד אבל שני אין טמא אלא טומאת ערב ואין מטמא אדם וכלים ואפילו יטמא טומאה מדרבנן כמו שפי' ר"י בפ"ק דשבת (דף יח.) גבי מרדע מ"מ שלישי לא הוי אלא ראשון ולא יטמא אדם: **מטפחת** שלהן. ר"ח גרים של לחם וכן גרמה דלא אשכחן שנותנין תפילין במטפחת כי אם בכים או בתיק:

ארבעת מאין לכור. פי' במקום שראוי לצמוח כור ולא גדל רק ארבע סאין דהייט כדי נפילה דבמקום שזורעים ד' סאין רגילות לצמוח כור ובשני דר' אמי צריך לזרוע ז' סאין לצמוח כור וכסמוך גבי לקט מיירי בכור זרע: אי

(א) עלו באילן שכוחו רע ובסוכה שכוחה רע טמא היכי דמי אילן שכוחו רע אמרי דבי ר' ינאי [ב]כל שאין בעיקרו לחוק רובע היכי דמי סוכה שכוחה רע אמר ר"ל [ג]כל שנחבאת (ב) בחזיונה תנן התם [ג]המהלך בבית הפרס על גבי אבנים שיכול להסיט על האדם ועל הבהמה שכוחן רע טמא ה"ד אדם שכוחו רע אמר ר"ל [ד]כל שרוכבו וארכבותיו נוקשות ה"ד בהמה שכוחה רע אמרי דבי ר' ינאי [ה]כל שרוכבה מטילה גללים אמרי דבי ר' ינאי לתפלה ולתפילין ד' קבין לתפלה מאי היא דתניא [ו]הנושא משאוי על כתיפו והגיע זמן תפלה פחות מד' קבין (ג) מפשילין לאחוריו ומתפלל ארבעה קבין מניח ע"ג קרקע ומתפלל לתפילין מאי היא דתניא [ז]היה נושא משאוי על ראשו ותפילין בראשו אם היו תפילין רוצצות אסור ואם לאו מותר באיזו משאוי אמרו במשאוי של ארבעת קבין תני רבי חייא המוציא זבל על ראשו ותפילין בראשו ה"ז לא יסלקם לצדדין ולא יקשרם במתניו מפני שהוא נוהג בהן מנהג בזיון אבל קושרם על זרועו במקום תפילין משום דבי שילא אמרו [ח]אפילו מטפחת שלהן אסור להניח על הראש שיש בו תפילין וכמה אמר אביי אפילו רבעא דרבעא דפומבדיתא: אמר ר' יהודה מאי קצבה בכרי אלא אם יש בו כדי נפילה: וכמה כדי נפילה ר' אמי אמר רבי יוחנן ארבעה [א] סאין לכור רבי אמי דיליה אמר שמונת [ב] סאין לכור אמר ליה ההוא סבא לרב חמא בריה דרבה בר אבוה אסברה לך בשני דרבי יוחנן הוה שמינה ארעא בשני דרבי אמי הוה כחישא ארעא תנן התם [ג]הרוח שפיזרה את העומרין אומדים אותה כמה לקט ראויה לעשות ונותן לעניים רשב"ג אומר נותן לעניים כדי נפילה וכמה כדי נפילה כי אתא רב דימי אמר ר' אלעזר ואיתימא ר' יוחנן [ד]ארבעת קבין לכור בעי רבי ירמיה לכור זרע או לכור תבואה למפולת יד או למפולת שוורים ת"ש דכי אתא רבין א"ר אבוה א"ר אלעזר ואמרי לה אמר ר' יוחנן ארבעת קבין לכור זרע ועדיין תיבעי לך למפולת יד או למפולת שוורים תיקו: **מתני'** [ה]המקבל שדה מחבירו ואכלה חגב או נשדפה אם מכת מדינה היא מנכה לו מן חבורו אם אינה מכת מדינה אין מנכה לו מן חבורו ר' יהודה אומר אם קיבלה הימנו במעות בין כך ובין כך אינו מנכה לו מחבורו: **גמ'** ה"ד מכת מדינה אמר רב יהודה [ו]כגון דאישדוף רובא דבאגא עולא אמר כגון שנשתדפו ארבע שדות מארבע רוחותיה אמר עולא בעו במערבא נשדף תלם אחד על פני כולה מאי נשתייר תלם אחד על פני כולה מהו אפסיקא בירא מאי אספסתא מאי

שמין אותו כ"ד הולכין עליה ושמין כמה לקט שדה זו ראויה להעשות בכל שנה: **רשב"ג אומר**. אין הדבר צריך אומד כבר קצוב כדי נפילה ועומד ונותן לעניים כדי ניפול לקט הקצוב. ולקמן מפרש להו: **לכור זרע**. לשדה שזרעו בה כור או לשדה שלוקט בה כור תבואה. ואם תמצא לומר לכור זרע: **למפולת יד או למפולת שוורים**. יש מקום שזורעין את התבואה ביד ויש מקום שנותנין הזרע בעגלה מנוקבת ומוליכין השוורים את העגלה על המחרישה והזרע הוא נופל והולך והרבה זרע צריך למפולת שוורים יותר ממפולת יד. וקא מיבעיא לן לשדה של זרע כור למפולת יד שלה שיערנו בלקט שלה ארבעת קבין או לכור זרע למפולת שוורים: **מתני' מכת מדינה**. מפרש בגמ'. והא ליתא אלא בחכרנותא דאי בקבלנותא מאי מנכה איכא מה שימצאו יחלוקו: **אינו מנכה**. דאמר לו מזלך גרם: **בין כך ובין כך**. אפילו היא מכת מדינה אינו מנכה שעל המעות לא נגזרה גזירה הלכך לא עליה היתה פורענות זו: **גמ' רוכב דבאגא**. [ג] רוב הנקעה שזו בתוכה: **נשדף תלם אחד**. ולא יותר משדות שהן סניטותיה ואותו תלם כל סניטות שדה זו: **תלם**. שורות המענה: **נשתייר תלם אחד**. כל סניטותיה שלא נשדף וארבע שדות שסניטותיה נשדפו וגם זו נשדפה: **מהו**. מי אמרינן דכיון דנשתייר תלם אחד על פני כולה שלא לקתה אין זו מכת מדינה אלא מזלו או דלמא האי שיורא לאו כלום היא: **אפסיק בירא מהו**. אם היו ארבע שדות שהן סניטותיה בורות ושאר שדות סניב סניב נשדפו מי אמרינן ד' שדות שסניטותיה לא נשדפו או דילמא אמר ליה אם היו זרועות אף הם נשדפו: **אפסיק בירא**. שדה בור הפסיק בין השדופות לזו: **אספסתא**. היו אותן שסניטותיה זרועות שחת למאכל בהמה ולא נשדפו והן הפסיקו בין השדופות לזו: מאי

מסורת הש"ס

(א) זבין פ"ג [מ"א], מהלכות פי"ח [מ"ז], (ב) פאה פ"ה [מ"ה], (ג) נב"מ: ניסן מכמו אפילו הוא מהלך על גבי אבנים לא רוכב ורכב, (ד) נ"מ ד' סאין לבית כור קרקע זרע ועיין רש"ל,

הגהות הב"ח

(א) נב' שנחבאת באחזיונה תנן המס המהלך בבית הפרס על גבי אבנים שאינו יכול להסיטן על האדם ועל הבהמה שכוחן יפה טהור על גבי אבנים שיכול: (ב) שם מפשילין כל"ל ותות ר' נמחק: (ג) רש"י ד"ה שנחבאת באחזיונה וכו' כשאורחד בה:

הגהות הגר"א

[א כ] נב' סאין ל"ל קבין: [ב] רש"י ד"ה רובע דבאגא רוב כו'. נ"ב אבל הרמב"ם כתב רוב השדות של אותה העיר וכגירסת הרא"ש רובא דבאני:

עין משפט נר מצוה

ל א ב ג מיי' פ"ח מהל' מעשר' מ"ב ומושב הלכה ז סמג עשין רמב: לא ד ה ו מיי' פ"י מהלכות טומאת מת הלכה יא:
לב ז מיי' פ"ה מהלכות תפלה הלכה ה סמג עשין יט טוש"ע א"ח סי' לז סעיף ה [רב אלפס ברכות פ"ג ח.]:
לג ח ט מיי' פ"ד מהל' תפילין הלכה כב סמג עשין יט טוש"ע א"ח סי' מא והגה"ה [רב אלפס שם והלכות תפילין עה.]
לד י כ מיי' פ"ד מהלכות מתנות עניים הלכה ה:
לה ל מ מיי' פ"מ מהל' שכירו' הלכה ה סמג עשין פט טוש"ע ח"מ סי' שכב סעיף ג:

מוסף רש"י

מנכה. מחסר (במזבו כב ו).

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com